

NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

4. april 2024
2024 - 2043
hapege

Kommissionens forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/44/EF om harmoniserede flodinformationstjenester (RIS) på de indre vandveje i Fællesskabet

KOM (2024) 33

Nyt notat

1. Resume

Kommissionen fremsatte den 26. januar 2024 et forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/44/EF om harmoniserede flodinformationstjenester (RIS) på de indre vandveje i Fællesskabet. Ændringsdirektivet blev offentliggjort den 29. februar i dansk sprogversion.

Flodinformationstjenester er avancerede tjenester og funktioner, som primært refererer til enten trafikrelaterede eller transportrelaterede tjenester. Med revisionen søger Kommissionen at skabe en effektiv ramme for udbredelsen og brugen af flodinformationstjenester. Konkret ønskes det at sikre tilgængeligheden af flodinformationsdata og harmoniserede standarder, lette integrationen af transport ad indre vandveje i den multimodale kæde og sikre større optag af og interoperabilitet mellem digitale løsninger og at afhjælpe betænkeligheder vedrørende databeskyttelse.

Forslaget forventes ikke at give anledning til lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark eller udgifter for relevante danske myndigheder, da Danmark ikke har indre vandveje.

Regeringen forholder sig positiv over for regulering, der har til formål at harmonisere reglerne for indre vandveje, mindske administrative byrder og øge sikkerheden ved sejlads på indre vandveje. Regeringen finder det vigtigt, at direktivændringen ikke medfører ændringer til direktivets anvendelsesområde, så lande, der ikke har indre vandveje, og som på baggrund deraf har valgt ikke at gennemføre indre vandvejsregler, herunder Danmark, bliver omfattet af direktivets bestemmelser.

2. Baggrund

Kommissionen fremlagde d. 26. januar 2024 et forslag til revision af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/44/EF af 7. september 2005 om harmoniserede flodinformationstjenester (RIS) på de indre vandveje i Fællesskabet. Den danske sprogversion af forslaget blev oversendt til Rådet den 29. februar 2024. Forslaget er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (TEUF) artikel 91, ifølge hvilken der fastlægges foranstaltninger på transportområdet. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Direktivet fastlægger en ramme for trafik- og transportstyring ved transport ad indre vandveje i EU og definerer medlemsstaternes generelle forpligtelser til at sikre udviklingen og implementeringen af disse ydelser på en effektiv måde.

Flodinformationstjenester er avancerede tjenester og funktioner, som primært refererer til enten trafikrelaterede eller transportrelaterede aspekter. De trafikrelaterede tjenester er farvandsinformationstjeneste, trafikinformation, trafikregulering, trafikovervågning og katastrofehjælp. De transportrelaterede tjenester er ruteplanlægning, havne- og terminalledelse, ladningsregulering og flådeledelse, statistikker og infrastrukturafgifter for indre vandveje. Siden 2005 har direktivet været en af de vigtigste drivkræfter bag digitaliseringen af sektoren for transport ad indre vandveje ved indførelsen af informations- og kommunikationsteknologier.

I den forbindelse anses digitale teknologier og digitalisering generelt som en afgørende facilitator for at opnå bæredygtighedsmålene i den europæiske grønne pagt. Kommissionens arbejdsdokument fra 2018 om digital navigation identificerer tre centrale udfordringer for konkurrenceevnen ved transport på indre vandveje, der kan forbedres gennem yderligere digitalisering: (I) ineffektiv navigation og trafikstyring, (II) ineffektiv integration af indre vandvejstransport i logistikprocesser og (III) administrative byrder og omkostninger ved at overholde og håndhæve lovgivningen.

Forslaget til revision af direktivet fremsættes som opfølgning på en evaluering af direktivet fra 2021. Evalueringen fandt, at en fuld harmonisering og mulighed for samkøring af systemerne for flodinformationstjenester endnu ikke er opnået.

3. Formål og indhold

Med forslaget ønsker Kommissionen at øge sikkerheden, effektiviteten og miljøvenligheden ved transport ad indre vandveje i EU. Samtidig har direktivet til formål at fremme forbindelsen mellem transport ad indre vandveje og andre transportformer (dvs. multimodal transport).

Det overordnede mål med at ændre direktivet er at skabe en effektiv ramme for udbredelsen og brugen af flodinformationssystemer. De specifikke mål er at:

- sikre tilgængeligheden af data til flodinformationstjenester og harmoniserede standarder
- lette integrationen af transport ad indre vandveje i den multimodale kæde
- sikre større optag af og interoperabilitet mellem digitale løsninger og at afhjælpe betænkeligheder vedrørende databeskyttelse.

Direktivet fastsætter: i) de generelle krav til, hvordan flodinformationstjenester bør oprettes i medlemsstaterne, ii) de områder, hvor det er nødvendigt at udvikle standarder, og iii) de principper, der skal følges. De egentlige tekniske retningslinjer og specifikationer udarbejdes af Kommissionen gennem delegerede- og gennemførelsesretsakter.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets holdning til forslaget foreligger endnu ikke.

5. Nærhedsprincippet

Initiativet forventes at nedbringe de økonomiske omkostninger ved ukoordineret regulering på tværs af grænserne, hvilket ikke kan sikres af de individuelle medlemslande. Kommissionen har derfor vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. Regeringen er enig i Kommissionens vurdering.

6. Gældende dansk ret

Danmark har ikke implementeret Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/44/EF om harmoniserede flodinformationstjenester (RIS) på de indre vandveje i Fællesskabet, da der ikke er indre vandveje i Danmark.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser, da Danmark ikke har indre vandveje.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser, da Danmark ikke har indre vandveje.

Forslaget kan have mindre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser for danske virksomheder i kraft af nye flodinformationstjenester, i det omfang danske virksomheder vælger at operere på indre vandveje i andre lande.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslaget kan have en positiv sikkerhedsmæssig betydning, da udrulningen af flodinformationstjenester forventes at øge navigationssikkerheden på indre vandveje.

Endvidere kan forslaget i mindre omfang bidrage til brændstofbesparelser for pramoperatører og ejere gennem mere informerede navigationsbeslutninger og bedre rejseplanlægning.

Information udvekslet i forbindelse med flodinformationsydelser kan indeholde persondata og kommercielt følsomme data. Initiativet vil sikre, at det lovgivningsmæssige rammeværk for flodinformationstjenester overholder den nuværende lovgivning om beskyttelse af persondata.

Såfremt EU's regler for indre vandveje skal implementeres i Danmark, vil dette blandt andet omfatte krav til radiosystemer, uddannelse, syn og certificering af skibes afmærkningssystemer for de indre vandveje samt regler for de søfarendes sociale forhold og for registrering og dokumentation af gods mv. Havnenes status under indre vandvejsreglerne skal også revurderes. Endvidere vil det medføre, at der skal opbygges et omfattende forvaltningssystem til at administrere dette regelkompleks på en lang række områder som skat, sundhed, beskæftigelse, energi, transport og uddannelse. Skiftende regeringer har med opbakning fra Folketingets Europaudvalg konsekvent fastholdt, at Danmark ikke har indre vandveje i EU-retlig forstand.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring i Skibsfartspolitisk Specialudvalg d. 12. februar. 2024 med frist den 4. marts. Der er ved fristens udløb ikke modtaget høringsvar vedr. forslaget.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forhandlingerne er på et tidligt stadie, og der er derfor ikke kendskab til andre landes holdninger til forslaget.

I de indledende forhandlinger har medlemslandene udtrykt skepsis over for det reviderede anvendelsesområde for direktivet, ligesom der har været kommentarer til en række af definitionerne i ændringsforslaget.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen forholder sig positiv over for regulering, der har til formål at harmonisere reglerne for indre vandveje, mindske administrative byrder og øge sikkerheden ved sejlads på indre vandveje.

Regeringen finder det vigtigt, at direktivændringen ikke medfører ændringer til direktivets anvendelsesområde, så lande, der ikke har indre vandveje,

og som på baggrund deraf har valgt ikke at gennemføre indre vandvejsregler, herunder Danmark, bliver omfattet af direktivets bestemmelser.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Grund- og Nærhedsnotat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg d. 27. marts 2024.